

Tartalom

Főbb jellemzők	2
1. Népeség, népmozgalom.	4
2. Munkaerőpiac.	6
3. Egészségügy, baleset	8
4. Szociális ellátás	10
5. Oktatás, kultúra.	12
6. GDP, kutatás-fejlesztés	14
7. Gazdasági szervezetek, beruházás	16
8. Mezőgazdaság.	18
9. Ipar, építőipar	20
10. Lakás	22
11. Turizmus, kereskedelem, vendéglátás	24
12. Környezet, infrastruktúra	26
Békés megyei portré	28
Adottságok	28
Társadalom.	29
Gazdaság.	31
Kiemelt értékünk.	33
A Gyulai vár.	33

Jelmagyarázat

- A megfigyelt statisztikai jelenség nem fordult elő.
- 0 A mutató értéke olyan kicsi, hogy kerekítve zérust ad.
- .. Az adat nem ismeretes.
- + Előzetes adat.
- ... Nem közölhető adat.

Megjegyzések

A 2013. évi adatok általában előzetesek.

A kiadványban felhasznált adatok csoportosítása mindig az adott év január 1-jei állapotának megfelelő területi beosztás szerint történt.

A részadatok összegei a kerekítések miatt eltérhetnek az összesen adatoktól.

A százalék- és viszonyszámok kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történt.

A módszertani információk és a fogalmak magyarázata megtalálható a Központi Statisztikai Hivatal honlapján.

		Békés megye	
BP	Budapest	Megyeszékhely	Békéscsaba
BÁ	Bács-Kiskun	Terület, km ²	5 630
BA	Baranya	Települések száma ^{a)}	75
		Ebből: város ^{a)}	22
BÉ	Békés	Népesség, ezer fő ^{a)}	355
		Városi népesség aránya, % ^{a)}	76,6
BO	Borsod-Abaúj-Zemplén	Népsűrűség, fő/km ²	63
CS	Csongrád	Foglalkoztatási arány, % ^{b)}	48,8
		Munkanélküliségi ráta, % ^{b)}	11,1
FE	Fejér	Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete, forint ^{b)}	110 052
GY	Győr-Moson-Sopron	Öregségi átlagnyugdíj, forint ^{a)}	103 867
HA	Hajdú-Bihar	Tízezer lakosra jutó működő kórházi ágy ^{b)}	69
HE	Heves	Középiskolai tanulók száma a nappali oktatásban, fő ^{b)}	14 218
JÁ	Jász-Nagykun-Szolnok	Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevők száma, fő ^{b) c)}	8 524
KO	Komárom-Esztergom	Egy főre jutó GDP, ezer forint ^{d)}	1 595
		A kutatás-fejlesztés ráfordításai a GDP százalékában ^{d)}	0,29
NÓ	Nógrád	Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások száma ^{e)}	185
PE	Pest	Egy főre jutó beruházás, ezer forint ^{d)}	271
		Termőterület, ezer hektár ^{f)}	446
SO	Somogy	Egy főre jutó ipari termelés, ezer forint ^{b)}	1 010
SZ	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Tízezer lakosra jutó épített lakás ^{b)}	5
TO	Tolna	Kereskedelmi szálláshelyen eltöltött vendégéjszaka, ezer ^{b)}	520
VA	Vas	Ezer lakosra jutó személygépkocsi ^{e)}	267
VE	Veszprém	Ezer lakosra jutó internet-előfizetés ^{b)}	202
		Autópályák, autóutak, km ^{b)}	–
ZA	Zala	Működtetett vasútvonalak, km ^{d)}	437

a) 2014. január 1-jei adat.

b) 2013. évi adat.

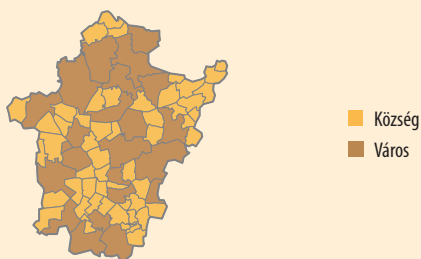
c) A megyében állandó lakóhellyel rendelkezők adata.

d) 2012. évi adat.

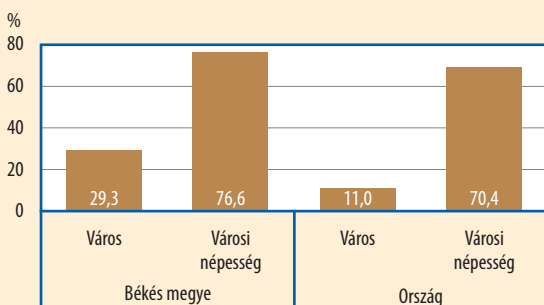
e) 2013. december 31-ei adat.

f) 2013. május 31-ei adat.

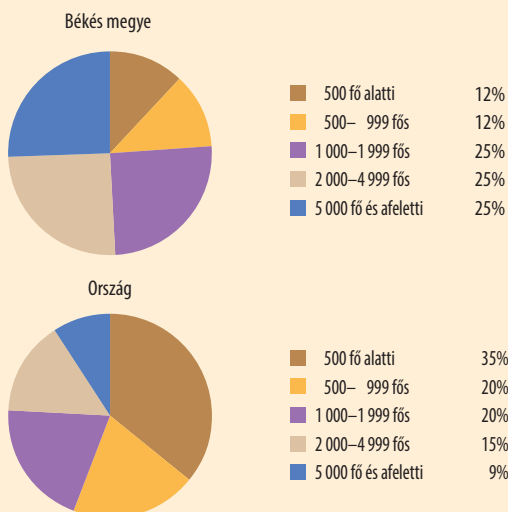
1. ábra A megye települései, 2014. január 1.

2. ábra A városok és a városi népesség aránya, 2014. január 1.

3. ábra A települések megoszlása népességnagyság-kategóriák szerint, 2013. január 1.

1. Népeség, népmozgalom

1.1. tábla A lakónépeség* alakulása és a főbb népmozgalmi események

Megnevezés	2011	2012	2013
Lakónépeség, január 1., ezer fő			
Férfi	173	173	172
Nő	189	189	188
Összesen	362	363	359
Ebből:			
megyeszékhelyen	64	62	61
többi városban	209	211	209
községekben	88	90	89
A lakónépeség korösszetétele, január 1., %			
14 évesek és fiatalabbak	14	14	13
15–64 évesek	68	68	68
65 évesek és idősebbek	19	19	19
Főbb népmozgalmi adatok			
Élveszületés, fő	2 692	2 724	2 701
Halálozás, fő	5 515	5 593	5 311
Házasságkötés, eset	1 079	1 153	1 131
Belföldi vándorlási különbözet, fő	-1 551	-1 072	-1 362

1.2. tábla A születéskor várható átlagos élettartam

(év)			
Nem	1990	2001	2012
Férfi	65,79	68,84	71,06
Nő	74,35	76,60	77,54

1.3. tábla Átlagéletkor

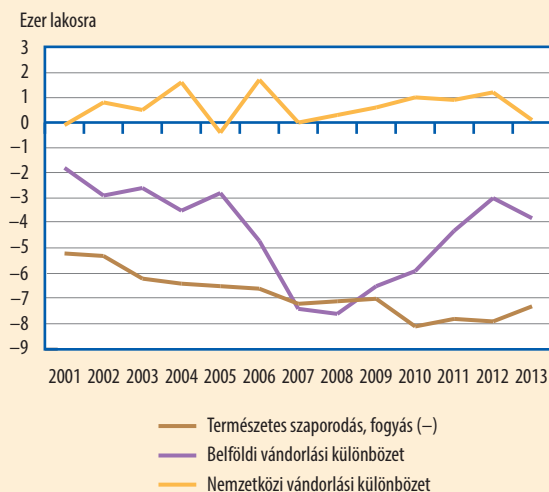
(év)			
Nem	1990	2001	2013
Férfi	36,8	38,3	41,0
Nő	39,8	41,7	45,1

* A 2011. január 1-jei lakónépeség a 2001. évi népszámlálás alapján, a 2012. és 2013. január 1-jei lakónépeség a 2011. évi népszámlálás alapján továbbvezetett adat.

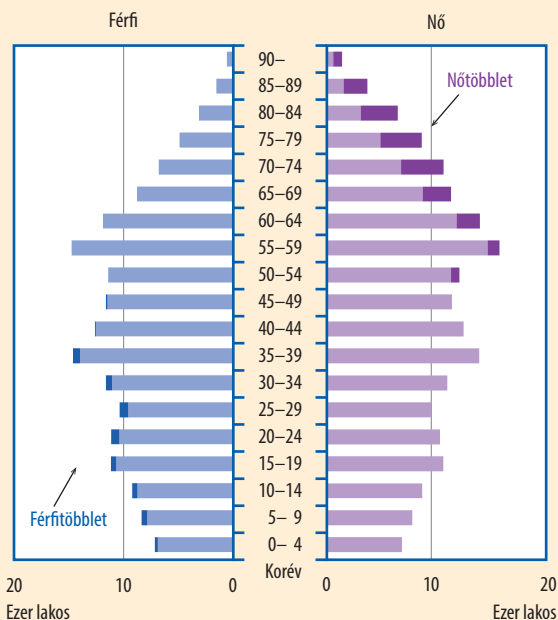
1. Ezer lakosra jutó természetes fogyás, 2013

(‰)

1.1. ábra A népességszámot alakító népmozgalmi események arányszámai

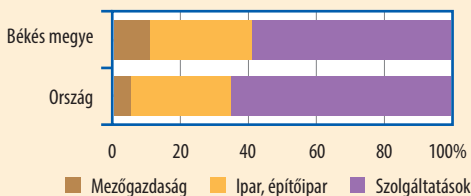
1.2. ábra A népesség száma nem és életkor szerint, 2013. január 1.

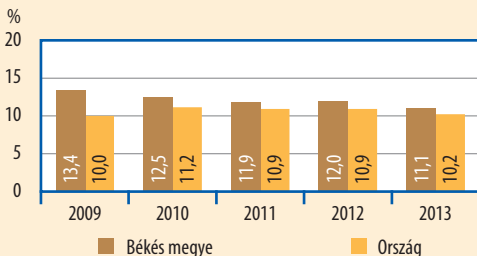
2.1. tábla A 15–74 éves népesség gazdasági aktivitása*

Megnevezés	2011	2012	2013
Foglalkoztatott, ezer fő	127,2	128,8	131,6
Ebből:			
középfokú végzettségű	82,9	86,5	87,8
diplomás	28,1	25,5	26,4
férfi	68,1	71,4	72,3
Munkanélküli, ezer fő	17,2	17,6	16,4
Ebből:			
legalább egy éve munkát keres	7,3	7,4	5,5
férfi	10,0	9,2	9,4
Gazdaságilag nem aktív, ezer fő	131,2	126,1	121,7
Ebből:			
szeretne dolgozni	12,9	8,8	11,0
nappali tagozatos tanuló	27,6	26,1	24,4
Aktivitási arány, %	52,4	53,7	54,9
Foglalkoztatási arány, %	46,2	47,3	48,8
Munkanélküliségi ráta, %	11,9	12,0	11,1

2.1. ábra A foglalkoztatottak megoszlása összevont nemzetgazdasági ágak szerint, 2013*

2.2. ábra A 15–74 éves népesség munkanélküliségi rátája*

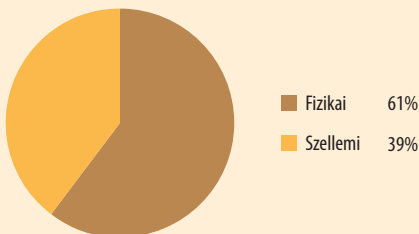
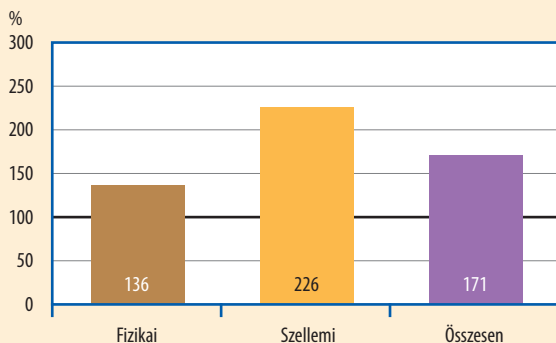
* A KSH munkaerő-felmérése alapján.

2. A 15–74 éves népesség foglalkoztatási aránya, 2013

(%)

2.2. tábla Havi bruttó átlagkereset állománycsoportok szerint*

Állománycsoport	2011	2012	2013
Forint/hó			
Fizikai foglalkozású	125 479	129 240	133 426
Szellemi foglalkozású	201 435	210 897	221 099
Összesen	158 647	161 894	168 018
Előző év=100,0			
Fizikai foglalkozású	106,9	103,0	103,2
Szellemi foglalkozású	101,6	104,7	104,8
Összesen	104,5	102,0	103,8

2.3. ábra A teljes munkaidőben alkalmazásban állók számának megoszlása állománycsoportonként, 2013***2.4. ábra** A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete a minimálbér százalékában állománycsoportonként, 2013*

* Az évközi intézményi munkaügyi-statisztikai adatgyűjtési rendszer alapján.

3.1. tábla Háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátottság

Megnevezés	2000	2011	2012
Háziiorvos és házi gyermekorvos összesen	250	237	236
Egy háziiorvosra és házi gyermekorvosra jutó lakos, fő	1 608	1 509	1 522
Egy háziiorvosra jutó betegforgalom	10 983	12 191	12 458
Egy házi gyermekorvosra jutó betegforgalom ^{a)}	8 258	7 597	7 233

^{a)} Tanácsadás nélkül.

3.2. tábla Fekvőbeteg-ellátás

Megnevezés	2000	2012	2013
Működő kórházi ágyak száma	2 839	2 449	2 449
Működő kórházi ágyak tízezer lakosra jutó száma	73	68	69
Elbocsátott betegek száma, ezer	88	77	76
Ápolás átlagos tartama, nap	9	8	8
Ágykihasználás, %	77	73	74
Egynapos kórházi ellátás, ezer eset	..	4	4

3.3. tábla A járóbeteg-szakellátás leglátogatottabb rendeléseinek főbb adatai, 2012*

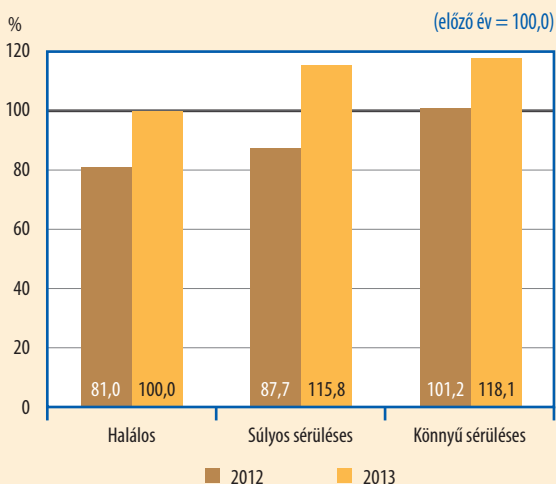
Megnevezés	Megjelenési eset	Beavatkozás	Teljesített szakorvosi munkaóra
Belgyógyászat	120	270	45
Sebészet	71	201	17
Képkalkító diagnosztika	241	505	63
Laboratóriumi diagnosztika	463	5 851	17
Fizioterápia	224	1 032	4
Reumatológia	84	297	22
Tüdőgyógyászat	75	238	23
Fül-, orr-, gégegyógyászat	93	389	23
Szemészet	68	329	21

* A MÁV adataival együtt. Az adatok csak a magyar biztosítás alapján végzett ellátásokat tartalmazzák.

3. A balesetet szenvedett személyek számának változása 2012 és 2013 között (%)

3.4. tábla Személysérüléses közúti közlekedési balesetek és a balesetet szenvedett személyek

Megnevezés	2000	2012	2013
Balesetek			
Halálos	47	17	17
Súlyos sérüléses	283	171	198
Könnyű sérüléses	436	331	391
Összesen	766	519	606
Balesetet szenvedett személyek			
Meghalt	49	20	18
Súlyosan megsérült	321	182	211
Könnyen megsérült	595	423	523
Összesen	965	625	752

3.1. ábra A közlekedési balesetek számának alakulása**3.5. tábla** Munkabalesetek

Megnevezés	2000	2012	2013
Összesen	1 264	461	456
Ebből:			
halálos	4	–	4
csonkulásos	29	6	9
súlyos	11	3	7

4.1. tábla A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők, január

Megnevezés	2012	2013	2014
Ellátottak száma, fő			
Összesen	124 780	120 665	117 000
Ebből:			
öregségi nyugdíj	75 318	75 930	76 878
megváltozott munkaképességűeknek járó ellátás	29 603	27 340	25 623
Havi teljes ellátás átlagos összege, forint/fő			
Összesen	80 898	87 371	89 948
Ebből:			
öregségi nyugdíj	93 731	101 090	103 867
megváltozott munkaképességűeknek járó ellátás	59 101	62 718	63 285

4.2. tábla Bölcsődei ellátás, december 31.

Megnevezés	2011	2012	2013
Működő bölcsőde	33	31	32
Működő férőhely	1 236	1 266	1 340
Kisgyermeknevelő	231	225	238

4.3. tábla Alap- és nappali ellátásban részesülők

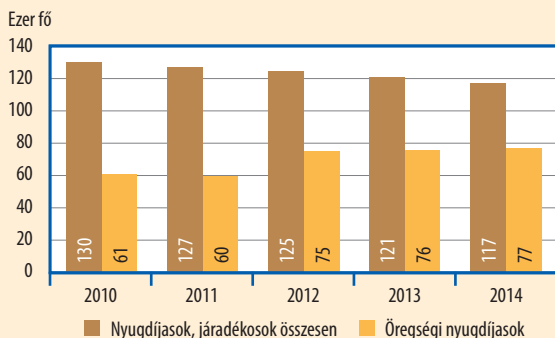
Megnevezés	2011	2012	2013
Idősek nappali ellátása	3 566	3 424	3 382
Szociális étkeztetés	11 597	14 453	15 064
Házi segítségnyújtás	12 407	15 550	17 589

4.4. tábla Gyermekvédelmi szakellátásban részesülők

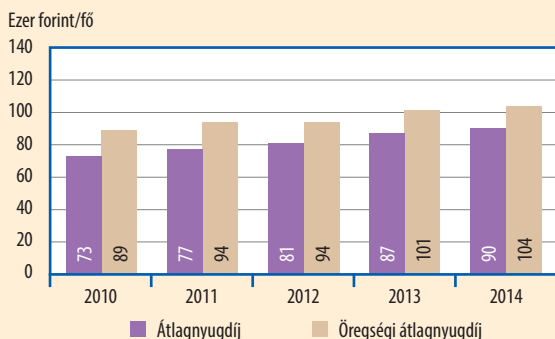
Megnevezés	2011	2012	2013
Gyermekotthonban nevelt kiskorú	133	156	135
Nevelőszülőnél nevelt kiskorú	453	441	491
Ápolást, gondozást nyújtó intézményben nevelt kiskorú	28	29	16
18 éves és idősebb gondozott	89	86	75
Összesen	703	712	717

4. Öregségi nyugdíjasok a népesség százalékában, 2014. január

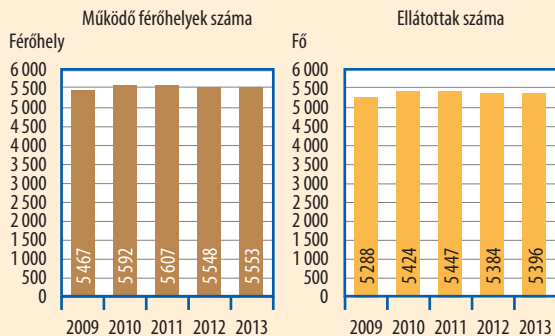
4.1. ábra A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma, január*

4.2. ábra Átlagnyugdijak, január*

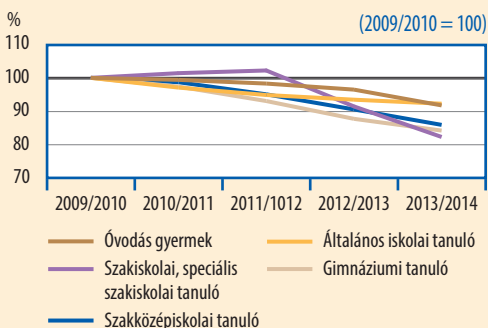
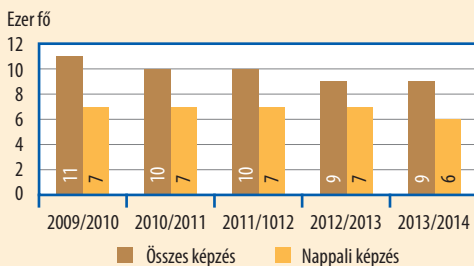
4.3. ábra A tartós és az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények főbb adatai

* A nyugdíjrendszer 2012. évi átalakítása miatt a 2012 előtti és utáni időszak adatainak összehasonlíthatósága erősen korlátozott.

5.1. tábla A köznevelési intézmények főbb adatai a nappali oktatásban, 2013/2014

Intézmény	Feladat- ellátási hely	Gyermek, tanuló	Egy gyermek- csoportra/ osztályra	Egy pedagógus- ra
			jutó gyermek, tanuló	
Óvoda	173	10 245	21	10
Általános iskola	139	25 874	19	10
Szakiskola, speciális szakiskola	33	4 862	20	11
Gimnázium	33	6 471	27	11
Szakközépiskola	42	7 747	25	11

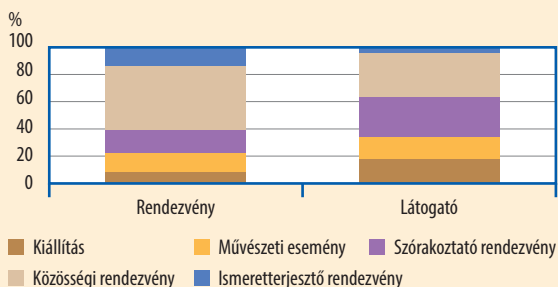
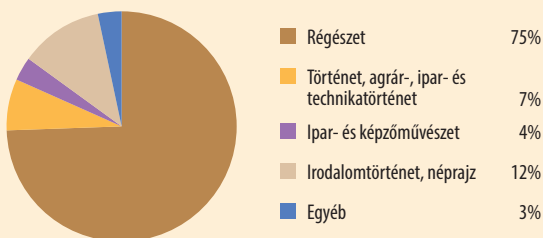
**5.1. ábra Óvodai nevelésben, iskolai oktatásban
részesülők a nappali oktatásban**

**5.2. ábra A felsőfokú alap- és mesterképzésben részt
vevő hallgatók száma***

* A megyében állandó lakóhellyel rendelkezők. A főiskolai szintű, az egyetemi szintű és az osztatlan képzésben részt vevőkkel együtt.

5. Az ezer lakosra jutó általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban, 2013/2014

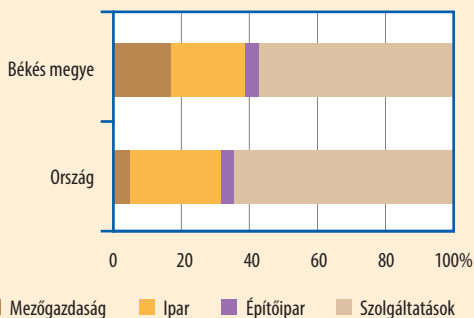
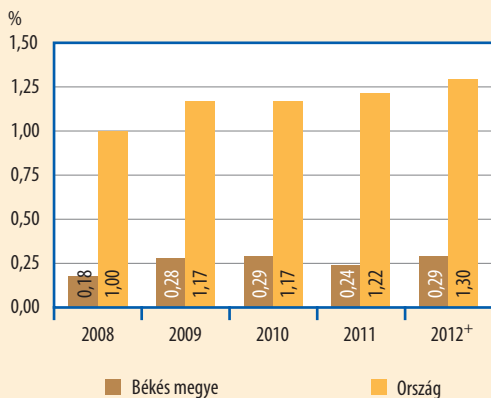
5.2. tábla A kulturális intézmények főbb adatai

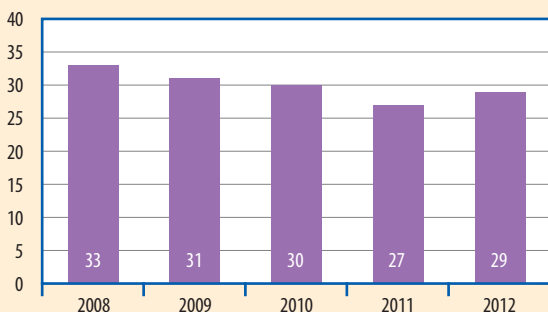
Megnevezés	2011	2012	2013
Közművelődési intézmények			
Száma	105	90	108
Rendezvények száma	4 617	4 412	6 627
Látogatók száma, ezer	1 231	1 101	1 245
Muzeális intézmények			
Száma	36	38	35
Kiállítások száma	236	244	237
Látogatók száma, ezer	149	200	189
Települési könyvtárak			
Szolgáltatóhelyek száma	94	85	71
Beiratkozott olvasók száma, ezer	58	58	55
Könyvtári egységek száma, ezer	1 660	1 672	1 477
Kölcsönzött könyvtári egységek száma, ezer	908	854	728

5.3. ábra Közművelődési intézmények rendezvényeinek és látogatóinak megoszlása, 2013**5.4. ábra A múzeumok leltározott tárgyi állományának megoszlása gyűjtemények szerint, 2013**

6.1. tábla A bruttó hazai termék alakulása

Megnevezés	2000	2005	2011	2012 ⁺
GDP piaci beszerzési áron, milliárd forint	356	514	561	576
Egy főre jutó GDP				
Ezer forint	884	1 327	1 558	1 595
Az országos átlag százalékában	69	61	56	56

6.1. ábra A bruttó hozzáadott érték megoszlása
főbb nemzetgazdasági ágak szerint, 2012⁺6.2. ábra A kutatás-fejlesztés ráfordításai
a GDP százalékában6. Egy főre jutó GDP vásárlóerő-paritáson az EU-27 átlagának százalékában, 2012⁺

6.3. ábra A kutató-fejlesztő helyek száma**6.4. ábra** A kutató-fejlesztő helyek számának megoszlása szektorok szerint, 2012**6.2. tábla** A kutató-fejlesztő helyeken dolgozók létszáma

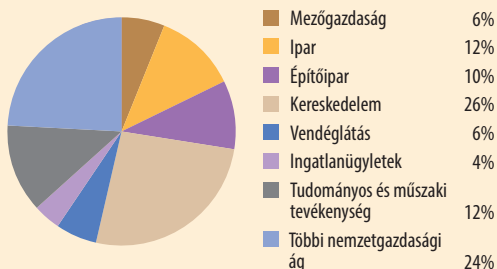
Megnevezés	2010	2011	2012
Tényleges létszám	329	339	369
Ebből: kutató-fejlesztő	178	186	180
segédszemélyzet	73	65	82
Az MTA tagja és a tudomány doktora vagy kandidátusa, PhD-, DLA-fokozattal rendelkező	48	57	53
Számított létszám ^{a)}	205	226	252
Ebből: kutató-fejlesztő	111	113	121
segédszemélyzet	55	47	63

^{a)} A kutatásra, kísérleti fejlesztésre fordított munkaidő arányában teljes munkaidejű dolgozókra átszámított adatok.

7.1. tábla A regisztrált gazdasági szervezetek száma, december 31.

Megnevezés	2011	2012	2013
Társas vállalkozás	9 578	9 682	9 569
Ebből:			
korlátolt felelősségű társaság	5 863	6 214	6 299
részvénytársaság	72	70	68
betéti társaság	3 218	2 997	2 779
Önálló vállalkozó	55 749	55 676	56 435
Ebből:			
főfoglalkozású	15 323	15 971	16 197
mellékfoglalkozású	19 929	20 489	21 237
Vállalkozás összesen	65 327	65 358	66 004
Nonprofit szervezet	3 271	3 337	3 344
Költségvetési és egyéb szervezet	591	549	506
Összesen	69 189	69 244	69 854

7.1. ábra A regisztrált társas vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint, 2013. december 31.

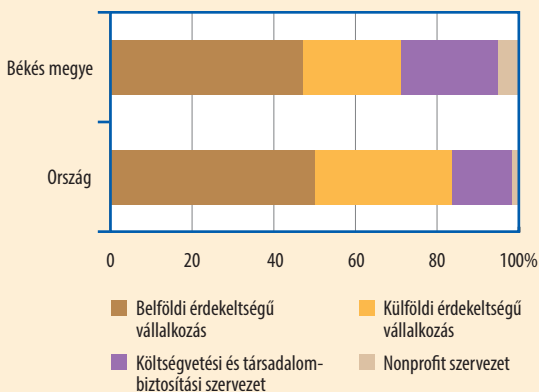
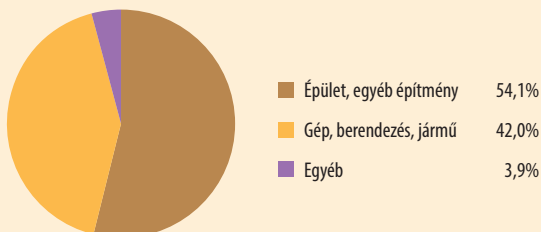
7.2. tábla A regisztrált társas vállalkozások száma létszám-kategória szerint, december 31.

Létszám-kategória, fő	2011	2012	2013
0– 9	8 745	8 830	8 699
10– 49	701	727	746
50–249	119	112	110
250–	13	13	14
Összesen	9 578	9 682	9 569

7. Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozás, 2013. december 31.

7.3. tábla A beruházások* teljesítményértéke és volumenindexe a kiemelt nemzetgazdasági ágakban, 2012

Nemzetgazdasági ág	Milliárd forint	Előző év = 100,0
Mezőgazdaság	13,3	106,4
Ipar	41,2	130,1
Kereskedelem	7,0	115,8
Szállítás és raktározás	18,2	231,3
Információ és kommunikáció	1,2	78,4
Ingatlanügyletek	1,3	186,5
Adminisztratív szolgáltatás	0,8	101,1
Közigazgatás	4,0	91,9

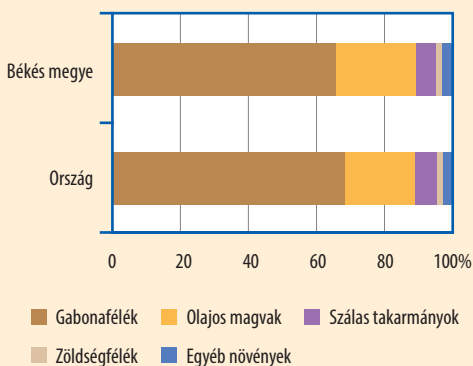
7.2. ábra A beruházások megoszlása* gazdálkodási forma szerint, 2012**7.3. ábra** A beruházások megoszlása* anyagi-műszaki összetétel szerint, 2012

* A beruházás helye szerint.

8.1. tábla A földterület művelési ágak szerint, május 31.

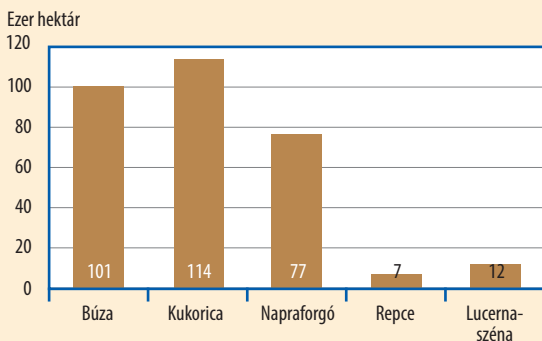
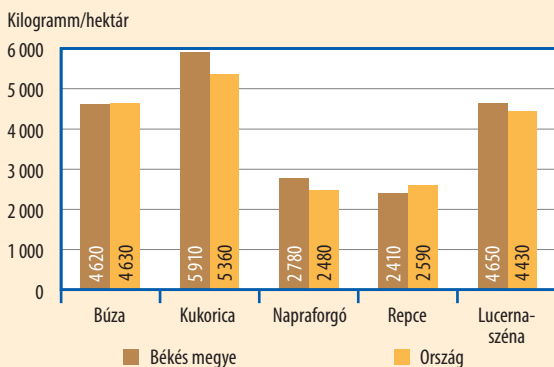
Művelési ág	2000	2013	
	hektár	2000 = 100,0	
Szántó	390 980	381 228	97,5
Konyhakert	6 067	5 097	84,0
Gyümölcsös	1 346	1 046	77,7
Szőlő	192	98	51,0
Gyep	42 928	30 741	71,6
Mezőgazdasági terület	441 513	418 210	94,7
Erdő	23 278	25 960	111,5
Nádas	1 398	859	61,4
Halastó	3 236	1 256	38,8
Termőterület	469 425	446 285	95,1
Művelés alól kivett terület	71 045	93 904	132,2
Összesen	540 470	540 189	99,9

8.1. ábra A főbb szántóföldi növénycsoportok aránya a vetésterületből, 2013. május 31.

8. A mezőgazdaság aránya a bruttó hozzáadott értékből, 2012 (%)

(%)

8.2. ábra A főbb szántóföldi növények betakarított területe, 2013

8.3. ábra A főbb szántóföldi növények termésátlaga, 2013

8.2. tábla Az állattenyésztés főbb mutatói, 2013. december 1.

Megnevezés	Szarvasmarha	Sertés	Juh	Tyúk
Főbb gazdasági haszonállatfajok állománya				
Békés megye, ezer egyed	73	275	57	1 135
Az országos százalékában	9,5	9,4	4,6	4,0
Száz hektár mezőgazdasági területre jutó egyed				
Békés megye	17	66	14	271
Ország	14	55	23	536

KO 7 351

GY 5 859

FE 4 476

VA 3 208

BO 3 076

JÁ 2 984

HE 2 821

BA 2 807

HU 2 391

VE 2 157

BP 2 044

ZA 2 023

PE 1 713

CS 1 641

TO 1 592

SO 1 379

HA 1 287

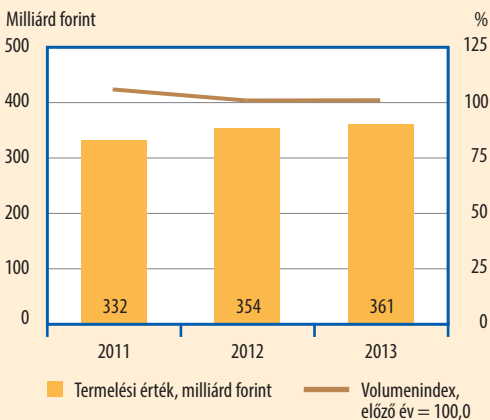
BÉ 1 010

SZ 980

NÓ 845

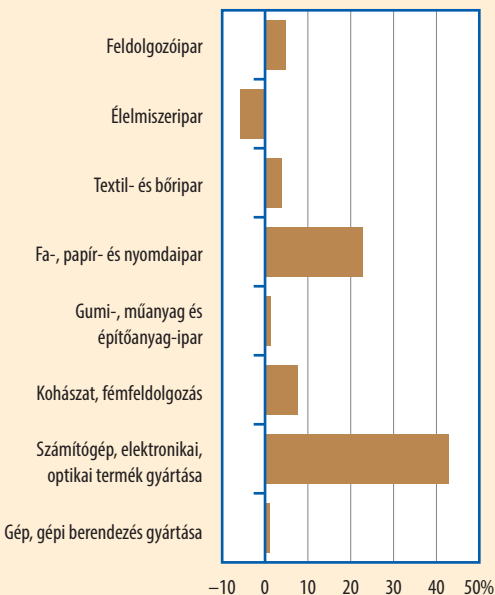
BA 841

9.1. ábra Az ipari termelés értéke és volumenindexe*

* A 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai alapján.

9.2. ábra A főbb feldolgozóipari ágazatok termelési volumenének változása az előző évhez képest, 2013*

* A 49 főnél többet foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai alapján.

9. Egy főre jutó ipari termelés értéke, 2013*

(ezer forint)

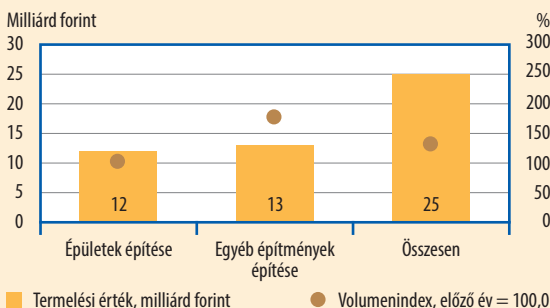
* A 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai alapján.

9.1. tábla A feldolgozóipar főbb ágazatainak jellemzői, 2013*

Ágazat	Termelés	Alkalmazás- ban állók	Export részaránya az összes értékesítésből
	megoszlása		(%)
Feldolgozóipar	100,0	100,0	59,0
Ebből:			
élelmiszeripar	26,9	15,3	31,4
textil- és bőripar	3,1	10,9	81,1
fa-, papír- és nyomdaipar	10,8	7,2	42,6
gumi-, műanyag és építőanyag- ipar	14,0	7,5	71,9
kohászat, fémfeldolgozás	4,3	7,9	72,7
számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	6,6	6,8	77,6
gép, gépi berendezés gyártása	25,5	30,6	75,1

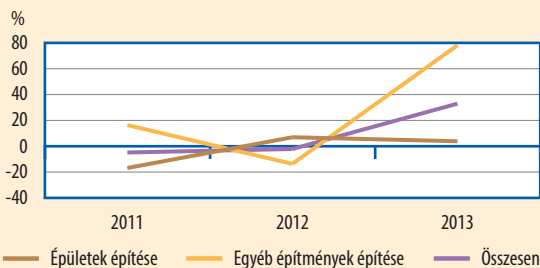
* A 49 főnél többet foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai alapján.

9.3. ábra Az építőipari termelés értéke és volumenindexe, 2013*

* A 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai alapján.

9.4. ábra Az építőipari termelés volumenének változása az előző évhez képest*

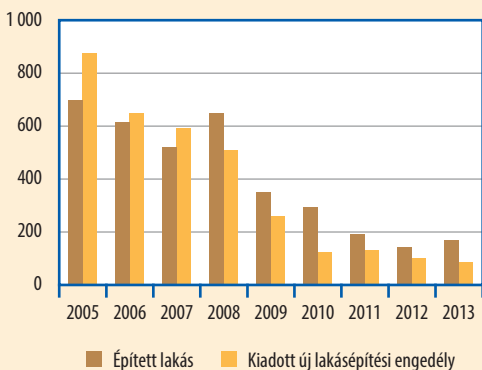

* A 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai alapján.

10.1. tábla Lakásállomány, laksűrűség, január 1.

Megnevezés	2012	2013	2014
Lakásállomány	166 646	166 702	166 768
Ebből:			
1 szobás	14 885	14 878	14 871
2 szobás	72 390	72 358	72 344
3 szobás	54 469	54 511	54 535
4 és több szobás	24 902	24 955	25 018
Száz lakásra jutó személy	218	217	213

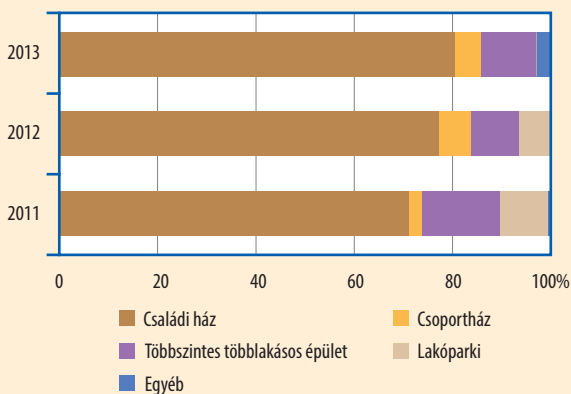
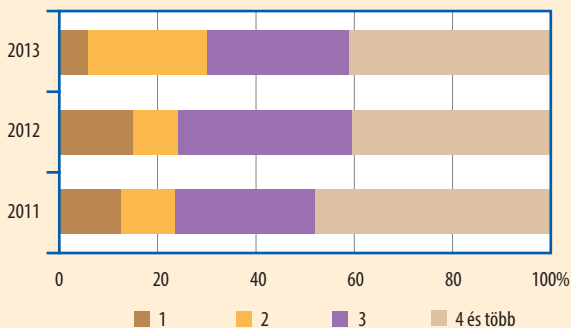
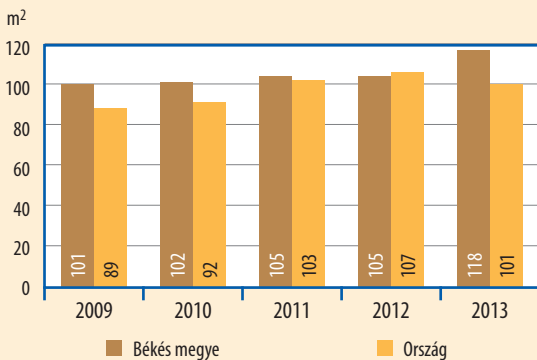
10.1. ábra Az épített lakások és a kiadott építési engedélyek számának alakulása

10.2. tábla Az épített és a megszűnt lakások

Megnevezés	2011	2012	2013
Épített lakások száma	191	141	170
Ebből:			
természetes személy által	189	129	153
vállalkozás által	2	–	9
Átlagos alapterület, m ²	105	105	118
Megszűnt lakások száma	152	85	104

10. Tízezer lakosra jutó épített lakás, 2013

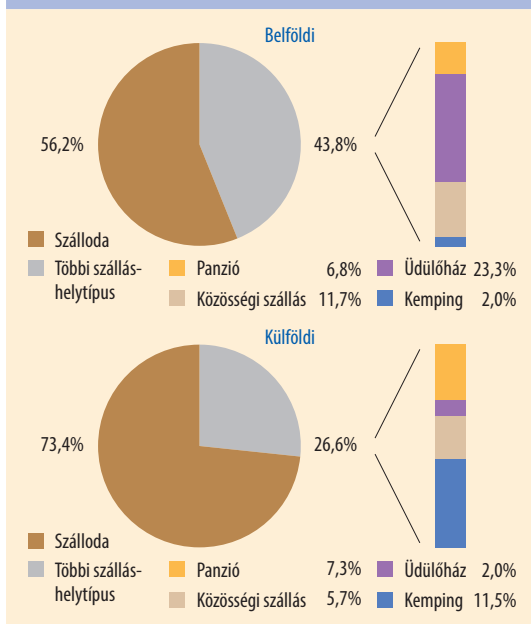
10.2. ábra Az épített lakások megoszlása építési forma szerint**10.3. ábra** Az épített lakások megoszlása szobaszám szerint**10.4. ábra** Az épített lakások átlagos alapterülete

11.1. tábla A szálláshelyek kapacitása és vendégforgalma

Megnevezés	2011	2012	2013
Kereskedelmi szálláshelyek			
Egységek száma ^{a)}	104	92	99
Férőhelyek száma ^{a)}	9 341	8 763	8 939
Vendégek száma	142 218	151 841	170 291
Ebből: külföldi	14 320	16 421	17 452
Vendégéjszakák száma	437 176	470 794	519 524
Ebből: külföldi	42 162	52 375	56 602
Egyéb szálláshelyek			
Vendéglátók száma ^{b)}	755	695	688
Férőhelyek száma ^{b)}	4 502	4 275	4 136
Vendégek száma	21 480	26 446	27 325
Ebből: külföldi	2 597	2 339	2 814
Vendégéjszakák száma	73 025	85 999	88 264
Ebből: külföldi	7 516	6 970	8 970

^{a)} Július 31-én.^{b)} December 31-én.

11.1. ábra A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak szálláshelytípusok szerinti összetétele, 2013

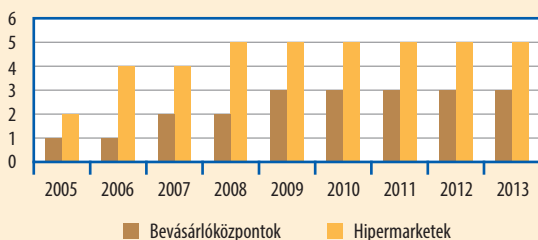
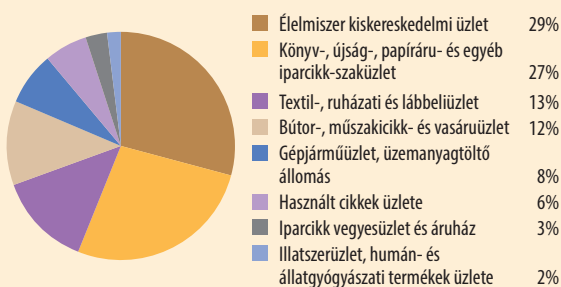

11. A férőhelyek kapacitáskihasználtsága a kereskedelmi szálláshelyeken, 2013 (%)

11.2. tábla A kiskereskedelmi üzletek adatai az év végén

Megnevezés	2011	2012	2013 ^{a)}
Száma összesen	6 050	5 975	5 770
Ebből:			
bevásárlóközpontban működő	155	157	155
hipermarketben működő	73	75	66
Alapterület összesen, ezer m²	771	762	727
Átlagos alapterület, m ²	127	127	126

^{a)} A 2013. július 1-jétől alakult nemzeti dohányboltok adatai nélkül.

11.2. ábra A bevásárlóközpontok és hipermarketek számának alakulása**11.3. ábra** A kiskereskedelmi üzletek megoszlása üzlet-típusonként, 2013. december 31.**11.3. tábla** Vendéglátóhelyek üzlettypusok szerint

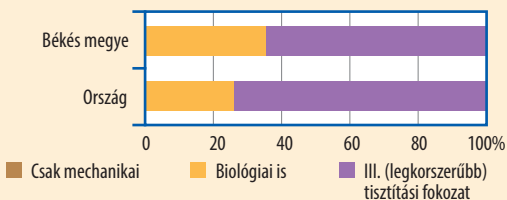
Megnevezés	2011	2012	2013
Étterem, büfé	848	837	778
Cukrászda	141	142	140
Italüzlet és zenés szórakozóhely	1 151	1 081	1 058
Munkahelyi, rendezvényi és köz- étkeztetést végző vendéglátóhely	241	208	194
Összesen	2 381	2 268	2 170

12.1. tábla Környezetvédelmi beruházások és folyó környezetvédelmi ráfordítások*

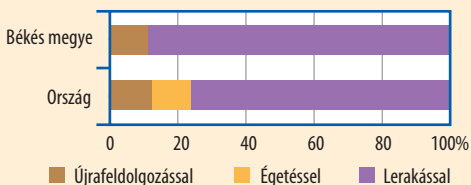
	(millió forint)		
Megnevezés	2010	2011	2012
Közvetlen beruházások	3 926	4 874	4 110
Integrált beruházások	6	14	202
Összesen	3 933	4 888	4 312
Szervezetten belüli, folyó ráfordítások	3 454	3 230	3 348
Külső szolgáltatóknak fizetett díjak	1 402	1 080	1 088

* A 99 főnél többet foglalkoztató gazdálkodó szervezetek esetében, a beruházó székhelye szerint.

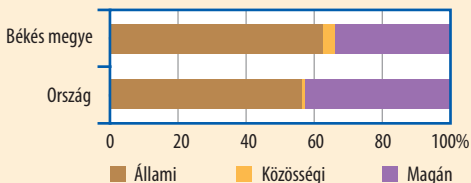
12.1. ábra A tisztított szennyvíz megoszlása tisztítási fokozat szerint, 2012

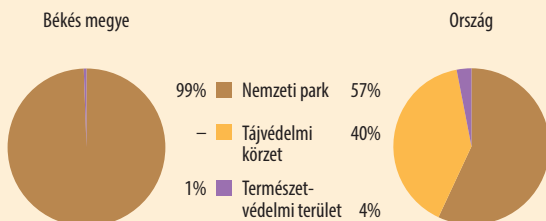
12.2. ábra A hulladék kezelése, ártalmatlanítása, 2013

12.3. ábra Az erdőterület megoszlása tulajdoni jelleg szerint, 2013

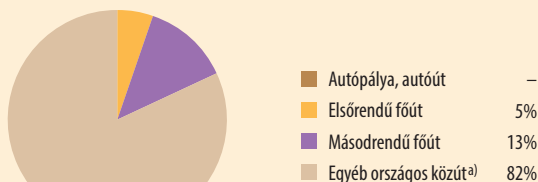
12. Ezer lakosra jutó személygépkocsi, 2013

12.4. ábra Az országos jelentőségű védett területek összetétele, 2013**12.2. tábla** Információ, kommunikáció

Megnevezés	2011	2012	2013
Postai szolgáltatóhelyek száma	88	87	87
Távbeszélő fővonalak	86 350	64 706	77 535
Ezer lakosra jutó távbeszélő fővonal	238	180	218
Kábeltelevízió hálózatba bekapcsolt lakás	75 264	74 247	75 998
Ezer lakosra jutó kábeltelevízió hálózatba bekapcsolt lakás	208	207	213
Internet-előfizetések száma	55 988	65 898	71 822

12.3. tábla Személygépkocsi-állomány

Megnevezés	2011	2012	2013
Személygépkocsi	94 493	94 120	94 955
Ebből: benzinüzeműek aránya, %	78	77	75
Ezer lakosra jutó személygépkocsi	261	262	267

12.5. ábra Országos közutak megoszlása útjelleg szerint, 2013

a) Összekötő, bekötő-, állomáshoz vezető, autópályára és autóútra fel-, illetve levezető út.

Békés megyei portré

Adottságok

Békés megye az ország dél-keleti részén, az Alföldön helyezkedik el. Délen és keleten 140 km hosszan Romániával, északon Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok, nyugaton Csongrád megyével határos. Területe 5630 km², lakónépessége 2014. január 1-jén 356 ezer fő, ami az ország területének 6,1, lakosainak 3,6%-a. Népsűrűsége viszonylag alacsony (63 fő/ km²), az országos átlagnál 43 fővel kevesebb. A határmentiség kedvező hatással van a megye kiskereskedelmi és turisztikai keresletére.

A megye 75 településéből 22 város, a többi 53 község. A városok közül csak Békéscsaba, Gyula, Orosháza és Békés éri el a középvárosi méretet, a többi kisvárosnak számít, lélekszámuk 17 ezer és 3,7 ezer között változik. A megyeszékhely, Békéscsaba a legnagyobb népességű és népsűrűségű település, a legnagyobb területen viszont Gyomaendrőd helyezkedik el. A községek kétharmadának lakossága meghaladja az ezer főt, és mindössze kettő mondható törpefalunak, ahol 200 főnél kevesebben élnek. A városokban él a megye népességének több mint háromnegyede, ötöde az ezer főnél népesebb községekben és alig 3%-uk a 18 legkisebb faluban. Békés megyében – az Alföldre jellemzően – a városokban és az óriásfalvakban élnek a legtöbben, azonban nem elhanyagolható a települések körül megjelenő külterületi népesség sem. A külterületen a tanyák nagyobb részt szórt tanyák, de jellemzőek a dűlőutak mentén kialakult tanyautcák (pl. Szarvason, Tótkomlóson, Békésen) és a nagyüzemi mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó majorok is, főként a megye déli felében (pl. Mezőhegyesen).

Békés megye a Körös és a régi Maros folyók hordalékán fekszik, így területe nagy részét vastag homokos-löszös üledékréteg borítja. Felszíne sík, legalacsonyabb pontja – 81 méter – Szarvas és Békésszentandrás között a Hármaskörös mellett található. Legmagasabb pontja a megye déli részén a Battonya térségében levő 107 méter magas Livius-halom. Felszínét 8 folyó vize tagolja: a Fehér-, a Fekete-, a Kettős-, a Sebes- és a Hármaskörös, valamint a Berettyó, a Száraz-ér és a Hortobágy-Berettyó. Nagyobb állóvizei a Biharugrai halastavak, a Kákafoki-holtág (amely Magyarország ötödik legnagyobb állóvize) és a Békéscsabai Téglagyári tavak. A Gyulát, Békéscsabát és Békést összekötő Élővíz-csatorna egy része természetes eredetű, a Fehér-Körös

egykori medrében halad, a középső szakaszát pedig 1777-ben a békéscsabai polgárok ásták ki.

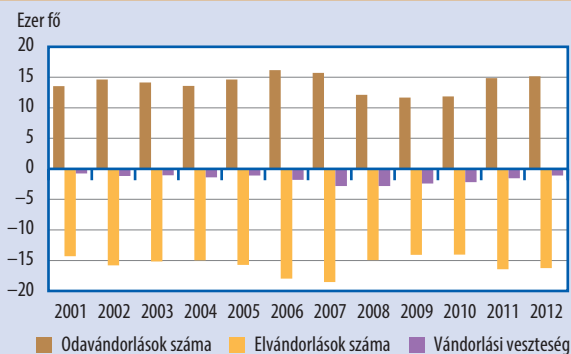
Békés megye éghajlata kontinentális, meleg nyár és hideg tél jellemzi. A napsütéses órák száma magas, 2012-ben Békéscsabán 2645 órán keresztül sütött a nap. A közeli Erdélyi-szigethegység magas csúcsainak köszönhetően a csapadék mennyisége országos viszonylatban is kedvező, évente átlagosan 550–600 mm eső esik. Természeti kincsei leginkább a földben keresendők. A termőtalaja az országos átlagnál jobb minőségű, nem ritka a 40 aranykoronát meghaladó szántóterület. Az ország földgáz-kitermelésének ötöde a békési kutakból származik, de kőolajat, agyagot és homokot is bányásznak. Szinte a megye egész területén található termálvíz, amelyet Füzesgyarmattól Tótkomlósig, számos esetben fürdőekben, gyógyfürdőekben hasznosítanak.

Békés megye az ország vérkeringéséhez a 44-es és a 47-es számú főutakkal, illetve a Budapest–Lőkösháza nemzetközi vasútvonallal csatlakozik. A vasútfejlesztési programnak köszönhetően, hamarosan teljes hosszában két vágányon haladhat a forgalom, ami a kötőpályás közlekedésben minőségi változást hoz az itt élők számára. A két főútvonal tervezett fejlesztésével tovább javulhat a lakosság életminősége, és a vállalkozások versenyképessége.

Társadalom

Az elmúlt évtizedekben folyamatosan csökkent a megye népessége, 2014 elején 356 ezer fő volt. A Magyarországot évtizedek óta jellemző népességfogyás mértéke Békés megyében magasabb az országosnál. Ezt mutatja, hogy 2001-ben az ország népessé-

1. ábra A vándorlás alakulása Békés megyében

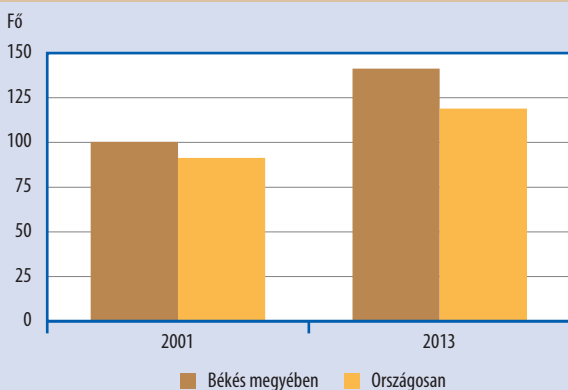
gének még a 3,9%-a élt a megyében, ami 2014 elejére 3,6%-ra esett vissza. A népességsökkenést az elveszületések és halálozások egyenlegeként kialakuló természetes fogyás és a vándorlási veszteség együttesen okozza.

A megye lakossága nemzetiségét tekintve sokszínű. A tatárjárás és a 129 éves török uralom következtében több térsége elnéptelenedett. Először a XVIII. század elején, spontán módon kezdtek betelepülni szlovákok, románok és szerbek, majd báró Harruckern János György kezdeményezésére magyarok mellett, szlovákokkal és németekkel népesült be Békés vármegye. A 2011. évi népszámlálás szerint az itt élő nemzetiségi aránya 6,9% volt, legtöbben szlovák, román vagy német nemzetiségűnek vallották magukat.

A fogyó népesség mellett a lakosság korösszetétele is kedvezőtlen, magas az idősek aránya és alacsony a gyermekeké. 2013 elején a 65 éves és idősebbek népességen belüli aránya 19, a 14 éves és fiatalabbaké 13% volt. A népesség öregedése általános jelenség, azonban Békés megyében ez a folyamat az országosnál erőteljesebb. Az öregedési index – a 100 gyermekre jutó idősek száma – 141 fő, ami az országos átlagnál kedvezőtlenebb, Zala megye után Békésben a második legmagasabb.

A 2011. évi census szerint a megye népességének iskolázottsága a tíz évvel korábbihoz viszonyítva emelkedett, azonban az országos átlagot még mindig nem érte el. A 18 éves és idősebbek 41%-ának volt legalább érettségije, ez közel 10 százalékponttal magasabb, mint 2001-ben. Számottevő javulás az egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők számában és arányában következett be, a 25 éves és idősebbek 13%-ának volt felsőfokú végzettsége, ami másfélszerese a tíz évvel korábbinak.

2. ábra Az öregedési index alakulása

Az országos átlaghoz képest Békésben magasabb az inaktív aránya, és az aktív korúak közül is kevesebb a foglalkoztatott. 2013-ban a megye munkaerő-piaci helyzete kedvező irányban változott, az egy évvel korábinál 1200-zal többen, közel 129 ezren voltak foglalkoztatottak, a munkanélküliek száma pedig 1100 fővel, 16 400-ra csökkent.

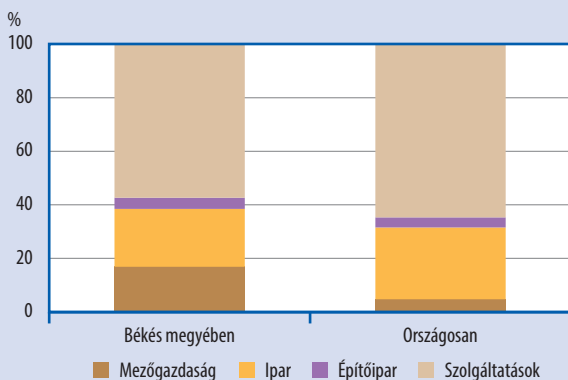
A megyében élők az országosnál kisebb arányban végeznek keresőtevékenységet, jövedelmük pedig jelentősen elmarad az átlagostól. 2012-ben Békés megyében az állandó lakosok 44%-a fizetett személyi jövedelemadót. Az egy főre jutó éves adóköteles jövedelem 652 ezer forint volt, 185 ezerrel kevesebb, mint országosan. Az adófizetők éves átlagjövedelme 1 millió 484 ezer, befizetett adója 223 ezer forint volt 2012-ben, az országosnak 79%-a.

Gazdaság

A 2012. évi előzetes adatok alapján Békés megyében 482 milliárd forint bruttó hazai terméket állítottak elő. A megye gazdasága egyre kevesebbet ad hozzá az országos GDP-hez. 2000-ben még 2,7% volt a megye hozzájárulása, ami 2012-ben viszont már csak 2,1% volt. Az egy főre jutó GDP értéke is folyamatosan csökken, a 2012-ben elért 1 millió 595 ezer forint az országos teljesítménynek csak az 56%-a.

A megye gazdaságában a termelő ágazatok összességében nagyobb súlyt képviselnek, mint az országban átlagosan. A bruttó hozzáadott érték közel 43%-át a mezőgazdaság, az ipar és az építőipar vállalkozásai termelték, ami az országos átlagnál

3. ábra A hozzáadott érték összetételének alakulása, 2012

7,4 százalékponttal nagyobb. Sajátossága a megye gazdaságának, hogy 2000 és 2012 között – ellentétben az országos tendenciával – a mezőgazdasági termelés súlya még emelkedett is, a szolgáltató ágazatoké viszont másfél százalékponttal, 57%-ra csökkent.

2013-ban Békés megyében a 4 főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások telephelyein 361 milliárd forint termelési értéket állítottak elő, így az egy főre jutó érték 1010 ezer forint volt, ami az országos átlagnak csak a 42%-a. A megyei székhelyű, 49 főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozásoknál a két legjelentősebb ágazat a gépipar és az élelmiszergyártás, amelyek a megye teljes ipari termelésének 36, illetve 30%-át adták 2013-ban. A gépipar teljesítménye évről évre nő, amin belül a gép, gépi berendezések gyártása a meghatározó, a legdinamikusabb fejlődést viszont a járműgyártás területén érték el. A gépiparban 76%-os a külföldön értékesített termékek aránya, míg 81%-kal legmagasabb a textil- és ruházat gyártásban. Az élelmiszer-ágazatban meghatározó szerepe van a nagy hagyományokkal rendelkező húsfeldolgozásnak; a baromfi-, azon belül is a pulykahús-feldolgozás az elsődleges jelentőségű. A megye igazán nevezetes termékei a Gyulai és a Csabai szárazkolbászkok, e tradicionális termékek a megye hungarikumai. Harmadikként csatlakozik hozzájuk a Békési szilvapalinka is, amelyet a Körösök-völgyének 30 km-es körzetében termelt jó minőségű szilvából, hagyományos módon készítenek. A nemfém ásványi termékek gyártása (üveggyártás) és a nyomdai tevékenység, kisebb termelési volumenük ellenére, fontos ágazatai a megye iparának.

2013-ban Békés megyében, a legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások termelése 24,8 milliárd forint volt. Az építőipar ágazatai közül a termelésből legnagyobb arányban az épületek építése (39%) és az egyéb építmények építése (32%) részesedett, a speciális szaképítés ágazat aránya nem érte el a 30%-ot. Az egy lakosra jutó építőipari termelési érték 69,6 ezer forint volt, ami az országos átlagnak kevéssel több, mint felét adta.

Békés megye a kedvező éghajlati, földrajzi és talajadottságai miatt magas színvonalú mezőgazdasági termelésre alkalmas, területének több mint háromnegyede mezőgazdaságilag hasznosul. Átlagos földminősége az ország megyéi közül a legkedvezőbb, közelíti a hektáronkénti 30 aranykorona értéket, de 45 aranykorona értékű szántóterület is található. A művelési ágak közül a legnagyobb területet, 381 ezer hektárt, a szántó foglalja

el, a megye mezőgazdasági területének több mint 90%-a tartozik ide. A növénytermesztésben meghatározó és nagy hagyományral rendelkezik a kukorica, a kalászos gabona és a napraforgó termesztése. Ez utóbbi két növényt 2013-ban, a legnagyobb mennyiségben Békés megyében takarították be. A megye mezőgazdaságának kiemelkedő terméke még a görögdinnye is, amiből az országos termés több mint felét itt termesztették.

A mezőgazdasági termelés másik fő ágazatának, az állattenyésztésnek is fontos szerepe van a megyében, bár súlya az utóbbi évtizedekben csökkent. A növekvő létszámú szarvasmarha-állomány 2013-ban 73 ezer egyedből állt, az országosnak 9,5%-át Békés megyében istállózták. A sertésállomány csökkenése évtizedes folyamat, 2013-ban a megyei gazdaságok 275 ezres sertésállománya az országos állománynak a 9,4%-a volt. A juhállomány nagysága ingadozó, 2013-ban a megyében tartott 57 ezer egyed 4,6%-a volt az országosnak. A tyúkállomány nagysága 1135 ezer egyed, az országos 4%-a.

Kiemelt értékünk

A GYULAI VÁR

Békés megye egyik legfontosabb műemléképülete a Gyulai vár, Közép-Európa egyetlen épen maradt síkvidéki téglavára. Épsége annak köszönhető, hogy a 18. század elején a császári csapatok csak a védműveket rombolták le, a gótikus téglavárat meghagyták. A vár a mai Gyula belvárosában fekszik, történelme a városéval egybeforrott.

1. kép Gyula távolból

*Fényképezte: H. Szabó Sándor
Forrás: www.camiondriver.hu*

A város neve az Árpádkorban élő Gyula nevű főúr emlékét őrzi, aki ezen a területen monostort alapított. A település gyarapodása és felemelkedése a 15. század második felében kezdődött, vásárjogot, majd önkormányzatot és vámmentességet is kapott. 1405-ben már civitasként említik, azaz városi rangra emelkedett. A gyulai uradalmat ekkor Maróti János macsói bán, hadvezér birtokolta, személyéhez fűződik a vár építésének megkezdése. A ma is meglévő főépület, az óvár, 1435-ben készült el.

„A rendkívül vizenyős terület miatt a falak különös alapozást kaptak. Először is a jelenlegi talajszinttől mintegy öt méter mélyen, kihegyezett tölgyfa cölöpöket vertek le. Erre terméskő falakat raktak két méter magasságig, majd a terméskő falnál kissé keskenyebben kezdték emelni a téglafalakat.”

Forrás: www.gyulaimuzeumok.hu

„Az égetett téglából épített belső vár 60x27 méteres komor tömb, fala 14 méter magas. Két bejárati kapuja van: délnyugati oldalon a boltíves, ún. Kerecsényi kapu ami a vár udvarába vezet, a másik kapuhoz pedig egy 20 méter magas kaputorony bejratához a vár hosszanti, délkeleti oldalán egy emelkedőn juthatunk fel.”

Forrás: www.turautak.com

A Maróti család kihalása után a vár a királyra (I. Mátyás) szállt, aki 1482-ben fiának, Corvin Jánosnak adományozta az uradalmat a többi Hunyadi birtokkal együtt. 1484-től a vár ura lett egyben a vármegye főispánja, így a megyeszékhely átkerült Békésről Gyulára, ami egészen 1950-ig ott is maradt. A várat a török ostromig folyamatosan építették, például Corvin János nevéhez fűződik a kör alakú ágyútorony megépítése. 1528–29-ben a várral szemben megépült a huszárvár – benne a huszártorony – , amely a lovaknak és a katonaságnak szolgált szálláshelyül.

A török seregek közeledtével egyre fontosabbá vált a vár, amit először 1553-ban kíséreltek meg elfoglalni, de akkor még nem jártak sikerrel. 1566. június végén Pertáf pasa (Szulejmán unokaöccse) 32 ezer emberrel érkezett Gyula alá. A mindössze 2 ezer fős védősereggel Kerecsényi László várkapitány 9 hétig tartotta a várat, de szeptember 2-án a kiéheztetett védők feladták a küzdelmet. Gyula elestével egész Békés megye török kézre került, uralmuk 129 évig tartott. A gyulai várat 1695-ben sikerült visszafoglalni, ami épségben

vészelt át a török harcokat. 1700-ban az aradi vár felépítése után végvári szerepét és katonai funkcióját elvesztette. A kincstár a várarkokat betemettette, a derékvárat lebontatta, csak a belső vár, a rondella (ágyútorony) és a huszártorony maradt meg. Az elnéptelenedett városba 1715-től kezdtek visszatelepülni az emberek, 1720-ban pedig Harruckern János György udvari hadiszállító kapta meg a gyulai uradalommal együtt a várat is. Az új földbirtokos megszüntette a katonaságot, és átalakította gazdasági célokra; serfözöt és pálinkaházat rendezett be, cselédlakásokat alakított ki benne, és helyreállította a várbörtönt. A vár palotaépületében tartották a megyegyűléseket, valamint levéltár és pénztár is működött benne.

2. kép A gyulai vár

Fényképezte: Bagyinszki Zoltán

3. kép A Huszár-torony alapjaira épített óratorony az Almásykastélyban

Fényképezte: Bagyinszki Zoltán

1849-ben szomorú esemény helyszíne volt a város, az aradi 13 vértanú közül 9-et Gyulára hurcoltak, Damjanich János és Láhner György tábornokokat kivégzésükig a várban őrizték. A vár 1905-től üresen, elhagyatottan állt 1953-ig, amikor megkezdődtek az első régészeti feltárások és munkálatok, amelyek 1962-ig tartottak. A falakat helyreállították, majd 1970–1980 között a tetőt hozták rendbe. 1958-tól 1989-ig már látogatható volt a vár, de a teljes műemléki helyreállítása csak 2005 májusában fejeződött be.

Napjainkban a vár kulturális központként funkcionál. Itt működik a Corvin János Múzeum, ami 24 kiállítóteremben a vár középkori világát és reneszánsz mindennapjait mutatja be. A földszinten található a várbörtön, az éléstár, magyar és török sütőház, kovács- és fazekasműhely, múzeumpedagógiai terem, borozó és kápolna.

A vár emeletén várúrnői, várúri és várnagyi lakosztályok, hivatali szoba, Szandzsák bég fogadószobája, fegyvertár, alabárdos terem és lovagterem látható. A felszentelt kápolnában ma is

4. kép A vár lovagterme

Fényképezte: Bagyinszki Zoltán

rendeznek keresztelőt, esküvőt, a lovagterem fogadások, konferenciák megtartására alkalmas. A rondellában, az egykori ágyútoronyban középkori borozó működik, ahol kiállításokat is rendeznek. A vár falai között különböző rendezvényekből lehet választani: tárlatvezetés, helytörténeti előadás, gasztronómiai bemutatók, sétaszínház, reneszánsz ruhák felpróbálása, működő kovácsműhely megtekintése, változatos a kínálat.

1. tábla A Vármúzeum 2013. évi látogatóinak száma

Megnevezés	Látogatók száma
Összes látogató	50,4 ezer fő
Ebből: felnőtt	25,7 ezer fő
diák, nyugdíjas	22,8 ezer fő
Látogató csoportok száma	336 csoport

Forrás: Corvin János Múzeum

Az országos és nemzetközi hírnevű Gyulai Várszínházat, a dubrovnikai várban működő színház mintájára, 1964-ben hívták életre. Magyarország első várszínházának színészei és állandó társulata nincs, viszont van színi direktora, művészeti igazgatója és főrendezője. A színházban eleinte történelmi darabokat játszottak, számos határon túli magyar dráma és színház bemutatóhelye volt. Az 1990-es évektől kezdve a nyári programok Összművészeti Fesztivállá fejlődtek, ahol a drámai színház mellett kortárs prózai, opera- és musical-előadások, valamint komolyzenei, dzsessz-, blues-, nép- és világzenei koncertek is látogathatók.

A néptánc műfajainak legjobb előadói is fellépnek, és emellett népi- és iparművészeti tárlatok kerülnek megrendezésre. A színház nyári hathetes évadában 2005 óta szerepel a két hetes Shakespeare-fesztivál, amelyre neves külföldi és hazai produkciókat hívnak meg. A nemzetközileg is elismert fesztivál 2014-ben a tizedik, jubileumi évadát rendezte, amelynek egyik kiemelkedő előadása a londoni Shakespeare's Globe színház vendégjátéka volt.

Az előadásokat a 333 férőhelyes várszínpadon és az 544 ülőhelyes tószínpadon tartják. 1996-tól az őszi és téli szezomban a Gyulai Várszínház Kamaratermében befogadó színházként színi előadásokat, előadói esteket és koncerteket is rendeznek.

5. kép A Gyulai Várszínház
Fényképezte: Bagyinszki Zoltán

2. tábla A Várszínház 50. évada számokban, 2013

Megnevezés	
Bemutatók száma	4
Előadások, rendezvények száma	72
Nézők száma, fő	31 ezer
Közreműködők száma, fő	1,5 ezer
Koncertek száma	10

A szabályos alaprajzú, belsőtoronyos vár a Körös-ágakkal határolt hosszúkás szigetre épült, amelyet szigeterődnek neveztek. A várárkot évszázadokkal ezelőtt betemették, medrének mélyedése azonban még most is felfedezhető a vár környékén. A szigeterődnek a váron kívül megmaradt építményei, a fokozottan védett Harruckern–Weinckheim–Almásy kastély, a hajdani várárkot átívelő Kis híd és a mellette álló Kapusház, mindkettő műemlék.

A hajdani huszárvár területén, a várépülettel szemben áll az Almásy-kastély barokk épülete. A kastély első építtetője az a báró

6. kép Almásy-kastély

Fényképezte: Bagyinszki Zoltán

család a kastély újjáépítése során az egykori huszárvár kapuépítményét, a Huszár-tornyot is beletervezte, így elmondható, hogy a kastély egyes részei már több mint 400 évesek. A kastély mai formáját 1902-ben nyerte el, amikor a szárnyépületekre emelet került. Almásy gróf Weinckheim-örökösként jutott a kastélyhoz, amit a család elszegényesedése miatt 1943-ban eladott Gyula városának, majd 1948-ban államosították.

Napjainkban megkezdődött az épület felújítása, hamarosan visszakapja régi fényét. A gazdag történelemmel rendelkező kastélyban egy korszerű múzeum kerül kialakításra, amely bemutatja a 3 főúri család 8 generációjának hétköznapi és ünnepi életét, valamint megemlékezik azokról, akik éltek vagy jártak az épületben, mint Ferenc József császár, Sisi királyné, Erkel Ferenc, valamint az 1848–49-es szabadságharc kilenc tábornoka.

7. kép Feltárt falrészlet az Almásy-kastélyban

Fényképezte: Bagyinszki Zoltán

Harruckern János György volt, aki érdemei elismerésül kapta meg Békés vármegyét. 1720-ban kezdett hozzá a mai kastély magjának, központjának az építéséhez. Birtokának igazgatása céljából a földszinten és az emeleten egy 5–5 helyiségből álló épületet épített, amit a család leszármazottai igényeiknek megfelelően tovább alakítottak, bővítettek.

A kastély többször is leégett, mielőtt 1801-ben a Weinckheimék birtokába került. Az új földbirtokos

család a kastély újjáépítése során az egykori huszárvár kapuépítményét, a Huszár-tornyot is beletervezte, így elmondható, hogy a kastély egyes részei már több mint 400 évesek. A kastély mai formáját 1902-ben nyerte el, amikor a szárnyépületekre emelet került. Almásy gróf Weinckheim-örökösként jutott a kastélyhoz, amit a család elszegényesedése miatt 1943-ban eladott Gyula városának, majd 1948-ban államosították.

Források:

www.bekesmegye.hu
www.gyulaimuzeumok.hu
www.gyulaivarszinhaz.hu
www.turautak.com
www.bekesipalinka.hu

Kulturális örökségünk: A gyulai Harruckern-Weinckheim-Almásy kastély. *Gyulai Hírlap*, 2013. december 30.

Dr. Karácsonyi János: *Békés Vármegye Története*. Békés Vármegye Községe, 1896

© Központi Statisztikai Hivatal, 2014
ISSN 2064-8502

Felelős kiadó:
Dr. Vukovich Gabriella elnök

Készült a Tájékoztatási főosztályon,
a Szegedi főosztály közreműködésével

Főosztályvezetők:
Freid Mónika, Kocsis-Nagy Zsolt

Felelős szerkesztő:
Dr. Rácz Attila Ph.D

Szerző:
Nádasné Uhrin Györgyi

Technikai előkészítés:
Némethné Csehi Tünde

Kiadványterv:
Gyulai Katalin

Kézirat lezárva: 2014. szeptember

Internet: <http://www.ksh.hu>

Borítóterv: Lounge Kft.

Nyomdai kivitelezés: Xerox Magyarország Kft. – 2014.088